

«Ο Θεός είναι νεκρός. Τον έχουμε σκοτώσει και είμαστε ορφανοί». Με τα λόγια αυτά που καταρχήν ξαφνιάζουν, σοκάρουν, ο 78χρονος ιερέας π. Φιλόθεος Φάρος αποτιμά τη σημερινή σχέση μεγάλης μερίδας πιστών με το Θείο, μια σχέση «καταναλωτική» την οποία όπως υποστηρίζει ενισχύουν με τη στάση ζωής τους πολλοί κληρικοί.

Με λόγο τολμηρό, ενίοτε καυστικό αλλά και αυτοκριτικό ο π. Φιλόθεος είναι ο πρώτος ιερέας που δεν διστάζει να χαρακτηρίσει σωστή την απόφαση για το «σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης» αφού η Πολιτεία απευθύνεται σε πολίτες και όχι σε πιστούς. Χαρακτηρίζει «φαρισαίους» και «υποκριτές» ιεράρχες και κληρικούς που έσπευσαν να μιλήσουν για «πορνεία» και «κουσούρια», υποστηρίζοντας ότι όσοι εμφανίζονται αυστηροί στην πραγματικότητα αναζητούν «άλλοθι» για να αποπροσανατολίσουν από δικές τους «αμαρτωλές» πράξεις. Αυτούς μάλιστα θεωρεί υπεύθυνους για το γεγονός ότι πολλοί νέοι άνθρωποι καταλήγουν σε ψυχιάτρευς φορτωμένοι ενοχικά σύνδρομα. «Μακάρι να ενδιαφερόντουσαν για την ελληνική οικογένεια αλλά αδιαφορούν πλήρως», επισημαίνει. Οσο για εκείνους που βλέπουν μια νέα επίθεση κατά της Εκκλησίας απαντά με νόημα: «Η Εκκλησία του Χριστού δεν κινδυνεύει από εξωτερικούς εχθρούς». Οι θέσεις του πατρός Φιλόθεου Φάρου, όπως τις αναπτύσσει σήμερα στην «Κ», που θίγουν και το πλαίσιο σχέσεων Πολιτείας-Εκκλησίας, σίγουρα θα αποτελέσουν αφορμή διαλόγου, αφού πολλοί θα συμφωνήσουν πολλοί θα διαφωνήσουν, άλλοι θα συνυπογράψουν, άλλοι θα θυμώσουν... «Η Πολιτεία ορθώς πράττει και προωθεί το Σύμφωνο. Το ερώτημα όμως είναι αν η Ελλάδα είναι μια κοινοβουλευτική δημοκρατία ή μια θεοκρατία τύπου «Χομείνι». Φαίνεται πως σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό η Ελλάδα είναι θεοκρατία. Είναι χαρακτηριστικό πως υποψήφιοι βουλευτές, δήμαρχοι και άλλοι πολιτευόμενοι πριν ξεκινήσουν την προεκλογική τους εκστρατεία πρέπει να περάσουν να φιλήσουν το χέρι του Δεσπότη. Και θα φροντίσουν οι κάμερες να το απαθανάτισουν αυτό, για να τους δουν οι ψηφοφόροι τους γιατί αλλιώς δεν έχουν ελπίδες...», λέει ο π. Φιλόθεος Φάρος.

Χωρίς περιστροφές δηλώνει στην «Κ» αντίθετος με το πνεύμα της πρόσφατης αυστηρής απόφασης της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου που χαρακτήριζε «πορνεία» κάθε συζυγική σχέση εκτός του ορθοδόξου γάμου. «Δείχνει την ουσιαστική απομάκρυνση από το πνεύμα του Ευαγγελίου. Κατά την γνώμη μου διαστρέφεται το πνεύμα της διδασκαλίας του Ιησού Χριστού. Οι κανόνες, σύμφωνα με την Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδο, είναι φάρμακα και παιδαγωγικά μέτρα που χρησιμοποιούνται κατά την κρίση του πνευματικού. Δεν είναι νόμοι. Ο Χριστός άλλωστε ήρθε για να αλλάξει το καθεστώς της ιουδαϊκής παράδοσης και ιδιαίτερα της φαρισαϊκής. Και ζητάει την επιδίωξη της εσωτερικής αναπτύξεως. Οχι την αντιμετώπιση του κακού με μια νομική και αστυνομική αντίληψη. Ομως μέσα στη ζωή της Εκκλησίας το ιουδαϊκό φαρισαϊκό πνεύμα έχει εισχωρήσει από πολύ νωρίς» σημειώνει και προσθέτει: «Ο Χριστός λέει ότι πορνεία και άλλα κακά πράγματα έρχονται από την καρδιά του ανθρώπου. Δεν καταδικάζει κανέναν αμαρτωλό. Μόνο τον υποκριτή. Το πνεύμα του Χριστού δεν είναι νομικό, αλλά προσπαθεί να δείξει ποια είναι η ουσία της αμαρτίας. Δεν είναι μια εξωτερική συμπεριφορά. Για παράδειγμα φόνος για τον Χριστό είναι η απόρριψη

του άλλου. Συνεπώς στη διδασκαλία του δεν χωράει η “αυτοδικαίωση”. Κανείς δεν μπορεί να λέει εγώ είμαι ενάρετος και να κατηγορεί κάποιον άλλο σαν αμαρτωλό»...

«Υποκριτές και Φαρισαίοι»

Πολλοί μητροπολίτες αφήνουν να εννοηθεί πως θα πρέπει να επιβληθούν πνευματικές κυρώσεις σε βάρος όσων προχωρήσουν στη σύναψη «Συμφώνου Συμβίωσης». Τι λέει για αυτό ο πατέρας Φιλόθεος;

«Ο Χριστός ήταν σαφής όταν είπε πως δεν ήρθε να κρίνει αλλά να σώσει τον κόσμο. Μην κρίνετε ίνα μην κριθείτε. Αντιθέτως, καταδικάζει ξεκάθαρα συγκεκριμένες συμπεριφορές όπως την υποκρισία. Μιλώντας στους Φαρισαίους, οι οποίοι έκαναν όσα κάνουμε εμείς οι κληρικοί σήμερα, στηλίτευσε το ενδιαφέρον τους για τα περίτεχνα κοσμήματα, τα περιλαμπρα άμφια, την επιδίωξή τους να κάθονται στις πρώτες θέσεις των δείπνων αλλά και την εκμετάλλευση φτωχών ανθρώπων. Ο Χριστός συνεχώς καταδικάζει την υποδούλωση στα υλικά αγαθά, τη χλιδή και την πολυτέλεια. Όλα αυτά αφορούν εμάς τους παπάδες. Ζούμε ζωή πριγκιπική, μετακινούμεθα με τις κράιςλερ και τις μερσεντές, μας υπηρετεί ένα σωρό κόσμος, φορτωνόμαστε όλα αυτά τα χρυσά και έχουμε και την απόλυτη εξουσία στην ψυχή των ανθρώπων. Είναι ανατριχιαστικά πράγματα αν σκεφτείτε ότι γίνονται στο όνομα του Χριστού που περπατούσε ξυπόλητος και δεν είχε πού την κεφαλήν κλίνει. Ε, λοιπόν, είμαστε ανακόλουθοι με όσα διδάξε ο Χριστός. Και επομένως το λιγότερο που θα περίμενε κάποιος από εμάς είναι να μην πετάμε πέτρες στους άλλους. Οι δικές μας αμαρτίες είναι εκείνες που κυρίως καταδίκασε ο Ιησούς Χριστός. Πώς να το κάνουμε• δεν μίλησε για τις προγαμιαίες σχέσεις, αλλά είπε ξεκάθαρα πως δεν γίνεται να υπηρετεί κάποιος δύο Κυρίους, τον Θεό και τον Μαμωνά. Είπε επίσης πως όποιος έχει δύο χιτώνες να δίνει τον ένα».

«Εμείς οι παπάδες έχουμε πολλές νευρώσεις σχετικά με τον ερωτισμό. Και πολλά από αυτά που λέμε μπορεί να είναι συνέπεια των νευρώσεών μας», υποστηρίζει μιλώντας στην «Κ» ο π. Φιλόθεος. «Πιστεύω ότι οι αυστηρότεροι από εμάς τους κληρικούς στα θέματα της σεξουαλικής ηθικής είναι είτε πιο νευρωτικοί σε σχέση με τον ερωτισμό είτε κρύβουν τα περισσότερα και θέλουν να έχουν ένα άλλοθι. Εμφανίζονται δηλαδή αυστηροί για να μην επιτρέψουν στον απλό άνθρωπο να σκεφθεί πως αυτοί μπορεί να έχουν μια έντονη προσωπική ζωή, σχετική με αυτό που εξίσου έντονα καταδικάζουν. Αναμφισβήτητα, πάντως, όταν κάποιος ελέγχει τον ανθρώπινο ερωτισμό έχει στα χέρια του αλυσοδεμένους τους ανθρώπους».

Το χάσμα

Τη στιγμή που η Ιεραρχία υποστηρίζει πως το «Σύμφωνο» στρέφεται εναντίον του θεσμού της οικογένειας, ο π. Φιλόθεος κάνει λόγο για πλήρες χάσμα με την κοινωνία. «Ακούω κάποιους μητροπολίτες να λένε ότι ενδιαφέρονται για την ελληνική οικογένεια. Μακάρι να ενδιαφέρονταν, αλλά αδιαφορούν πλήρως και είναι και ανίκανοι να κάνουν κάτι για να αντιμετωπίσουν την κρίση στην οικογένεια. Οι περισσότεροι δεσποτάδες και παπάδες είναι ποιμαντικά ανύπαρκτοι και δεν έχουν σταθεί ποτέ στο πλευρό ενός ανθρώπου που έχει ανάγκη. Όχι να του δώσουμε ρετσέτες, αλλά απλά να σταθούμε πλάι του. Γιατί πολλές φορές αυτό που χρειάζεται ο άνθρωπος που έχει μια δυσκολία δεν είναι να του δώσουμε μια λύση, αλλά να δει ότι νοιαζόμαστε γι' αυτόν.

Αυτήν τη στιγμή η ελληνική οικογένεια βρίσκεται σε τρομερή κρίση. Σήμερα, ένα τεράστιο ποσοστό νέων είναι παροπλισμένοι με ψυχικές διαταραχές• πολλές από τις οποίες οφείλονται σε κάποιους παπάδες που είναι λαύροι κατά των σαρκικών αμαρτημάτων.

Εμείς οι παπάδες οδηγούμε τα παιδιά στους ψυχιάτρους. Όταν ακούω ψυχίατρο παπά να λέει ότι έχει θεραπεύσει ομοφυλοφίλους ξέρω ότι έχει αποπειραθεί να τους κάνει ψυχολογική λοβοτομή. Και τους έχει παραδώσει σε τρομερά βασανιστήρια και ενοχικά σύνδρομα. Ο διεθνούς κύρους κατάλογος της ψυχοπαθολογίας που εκδίδει η Αμερικανική Ψυχιατρική Εταιρεία εδώ και 50 χρόνια δεν θεωρεί την ομοφυλοφιλία αρρώστια. Υπάρχουν όμως Έλληνες παπάδες που τη θεωρούν αρρώστια. Και πιστεύω πως εκείνος που προσπαθεί να θεραπεύσει έναν ομοφυλόφιλο είναι ο ίδιος άρρωστος που χρησιμοποιεί ταλαιπωρους ανθρώπους για να δώσει τη δική του νευρωτική μάχη».

Με έντονη αυτοκριτική διάθεση, ο π. Φιλόθεος καταδικάζει την εξουσιαστική συμπεριφορά ορισμένων κληρικών. «Κοιτάξτε, εμείς οι κληρικοί στο μεγάλο μας ποσοστό εσωτερικά είμαστε τενεκέδες ξεγάνωτοι. Και προσπαθούμε να καλύψουμε την αίσθηση της εσωτερικής μας ανεπάρκειας. Γιατί πολλοί από εμάς, αν μας βγάλετε τα γένια και τα ράσα, δεν είμαστε τίποτα. Θα ήμασταν σκέτα μηδενικά. Όμως με αυτά τα συμπράγαλα που φοράμε αποκτάμε κύρος, μπορούμε να καθορίζουμε τις ζωές των άλλων, κρέμονται οι άλλοι από το στόμα μας, αποκτάμε εξουσία. Και έτσι νομίζουμε ότι θα αυξήσουμε την αυτοεκτίμησή μας. Κούνια που μας κούναγε. Δεν αφορά βέβαια τους πολλούς ότι δεν αυξάνουμε την αυτοεκτίμησή μας. Τους αφορά όμως ότι τους βασανίζουμε και τους οδηγούμε στον Καιάδα των ψυχοφαρμάκων που είναι ένας δρόμος χωρίς επιστροφή. Επίσης, πολλοί κληρικοί θέλουμε να βρούμε κάποιον άλλο τρόπο να δείξουμε ότι έχουμε λόγο υπάρξεως. Ασχολούμαστε με το Σκοπιανό ή με άλλα παρεμφερή πράγματα –άσχετα με την αποστολή μας– για να

δείχνουμε ότι κάτι έχουμε κάνει. Έχουν καμία σχέση αυτά με όσα δίδαξε ο Χριστός;».

Για τον π. Φιλόθεο η απάντηση της Εκκλησίας στο «Σύμφωνο» δεν πρέπει να είναι η τιμωρία όσων το επιλέξουν, αλλά η πρόταση ζωής που κάνει ο Χριστός. «Οι βασικές αρχές του Χριστού είναι η αγάπη του ανθρώπου για τον Θεό και η αγάπη για τον συνάνθρωπο. Η σχέση με τον άλλο είναι βασική πηγή ζωής για τον άνθρωπο. Αλλά οι σχέσεις είναι περίπλοκες και χρειάζεται αγώνας για να είναι όσο γίνεται περισσότερο υγιείς. Η ερωτική πλευρά τους είναι η πιο καίρια. Και εκεί εύκολα γίνονται πολλές εκτροπές. Όσες περισσότερες τόσο λιγότερη πληρότητα ζωής υπάρχει. Και η πληρότητα στη ζωή έρχεται μέσα σε σχέσεις ουσιαστικές, που παίρνουν χρόνο, κόπο, θέλουν αγώνα. Αν ζητούν οι νέοι κάποιο συγχωροχάρτι δεν είναι πολύ διαφορετικοί από τους παπάδες που τους το αρνούνται», επισημαίνει. «Στις μέρες μας ο Θεός είναι νεκρός. Τον έχουμε σκοτώσει και είμαστε ορφανοί. Τα λόγια που λέμε, τα μεγάλα, τα επουράνια, τα πνευματικά όχι μόνο δεν ακτινοβολούν πίστη, αλλά φανερώνουν την αγωνία μας να καλύψουμε την έλλειψη της πίστεώς μας. Γιατί η πίστη δεν μεταδίδεται με μπλα μπλα, αλλά ακτινοβολεί. Δεν λες εγώ πιστεύω, αλλά ο τρόπος που ζεις δείχνει ότι πιστεύεις. Σήμερα ο τρόπος ζωής όλων μας δείχνει ότι δεν πιστεύουμε. Προσεγγίζουμε την πίστη σαν ένα καταναλωτικό αγαθό. Έχουμε από αυτό, από εκείνο, τα έχουμε όλα και λέμε άντε τώρα να εξασφαλίσουμε και ένα οικοπεδάκι στον παράδεισο».

Ποιος είναι

Ο π. Φιλόθεος Φάρος σπούδασε πολιτικές επιστήμες στην Πάντειο Σχολή, Νομικά στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και Ποιμαντική Ψυχολογία στις ΗΠΑ. Χειροτονήθηκε διάκονος και ιερέας το 1962 στην Ελλάδα. Στη συνέχεια υπηρέτησε ως εφημέριος στις ΗΠΑ. Δίδαξε Ποιμαντική Ψυχολογία στην Ορθόδοξη Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού στη Βοστώνη από το 1969 έως το 1976. Υπηρέτησε ως ιερέας-σύμβουλος στο νοσοκομείο J.B. Thomas Day Care παρέχοντας ποιμαντική υποστήριξη σε νεαρά ζευγάρια που τα παιδιά τους αντιμετώπιζαν σοβαρές ασθένειες καθώς επίσης και ως προϊστάμενος του τμήματος Οικογενειακής Στήριξης στην πρότυπη ψυχιατρική κλινική Human Resource Institute στη Βοστώνη από το 1970 μέχρι το 1976.

Μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα το 1976, ασχολήθηκε συστηματικά με το συγγραφικό έργο καθώς επίσης, μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '90, με το Συμβουλευτικό Κέντρο Νεότητας της Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Σήμερα, συνταξιούχος πλέον, λειτουργεί κάθε Κυριακή στον Άγιο Νικόλαο Ραγκαβά της Πλάκας. Πάντοτε μετά τη λειτουργία συζητάει με νέα ζευγάρια και νέους για τα θέματα που αντιμετωπίζουν στην

καθημερινότητά τους.

Του Νίκου Παπαχρήστου

<http://news.kathimerini.gr>